

تأثیر پایش بیماران از راه دور بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های انسدادی مزمن ریوی در مقایسه روش

مرسوم با رویکرد ارزیابی فناوری سلامت

چکیده

مقدمه: بیماری انسدادی مزمن ریوی، بیماری پیشرونده و با علائم اصلی تنگی نفس، ترشحات تنفسی غیرطبیعی، عفونت‌های مکرر ریوی و یکی از علل مهم کاهش کیفیت زندگی، ناتوانی، و مرگ و میر در کشورهای صنعتی به شمار می‌رود. ارائه مراقبت‌های سلامت به این بیماران می‌تواند به شکل پایش از راه دور با به‌کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی انجام شود. بنابراین، هدف از این مطالعه مقایسه تأثیر پایش از راه دور بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های انسدادی مزمن ریوی در مقایسه با روش مرسوم درمانی با رویکرد ارزیابی فناوری سلامت است.

روش: این مطالعه از نوع کاربردی بود که به روش مرور نظام‌مند در دو مرحله به انجام رسید. در هر دو مرحله پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، Web of Science، Proquest، Cochrane Library، Google Scholar، SID، Jrandoc، و Magiran در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱، به زبان فارسی و انگلیسی، مطالعات کارآزمایی بالینی، و با ترکیب کلیدواژه‌های پایش از راه دور و بیماری انسدادی مزمن ریوی جستجو شدند. ارزیابی کیفیت مطالعات با کمک چک لیست مطالعات کارآزمایی بالینی جداد صورت گرفت. داده‌ها با کمک فرم استخراج داده جمع‌آوری و در بخش کیفی با کمک تحلیل محتوای موضوعی و در بخش کمی با کمک نرم‌افزار CAM نسخه دو تحلیل و سطح معنی‌داری کمتر از پنج صدم در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: در مرحله اول به منظور تعیین میزان اثربخشی پایش از راه دور بر کیفیت زندگی و میزان بازبستری بیماران مبتلا به بیماری‌های انسدادی مزمن ریوی، هفت مدرک معیار ورود به این مطالعه را داشتند. اکثر مطالعات نمره ارزیابی کیفیت ۳ (۴ مطالعه (۵۷ درصد)) را دریافت کردند. در چهار مطالعه (۵۷ درصد)، بیماران در گروه پایش از راه دور میزان بستری کمتری در طول دوره پیگیری داشتند. نتایج حاصل از سه مطالعه (۴۲ درصد) در زمینه تأثیر پایش از راه دور بر کیفیت زندگی بیماران نشان داد که این مداخله در بهبود کیفیت زندگی بیماران بی‌تأثیر است. در مرحله دوم به منظور تعیین هزینه کلی پایش از راه دور این بیماران در مقایسه با روش‌های مرسوم، سه مدرک معیار ورود به این مطالعه را داشتند و دو مطالعه وارد مرحله متآنالیز شدند. نتایج متآنالیز نشان داد که کیفیت زندگی در گروه مداخله به میزان ۰/۰۱ واحد نسبت به گروه کنترل کمتر بود که این مقدار از نظر آماری معنی‌دار نبود. میانگین هزینه کلی در گروه مداخله به میزان ۱۴۴/۷۲ واحد نسبت به گروه کنترل کمتر بود که این مقدار از نظر آماری معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که پایش از راه دور در مقایسه با روش‌های سنتی مراقبت از بیماران مبتلا به انسداد مزمن ریوی چندان بر کیفیت زندگی و کاهش هزینه‌های درمانی تأثیر ندارد؛ اما میزان بازبستری این بیماران را کاهش می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: پزشکی از راه دور، بیماری انسدادی مزمن ریوی، ارزیابی فناوری سلامت، کیفیت زندگی، بازبستری، تحلیل هزینه-منفعت، مرور نظام‌مند